

»Borba Jugoslavije za mir, svobodo in neodvisnost je bila vedno draga mojemu srcu in mojemu načinu mišljenja«, je izjavil glavni tajnik OZN Srećko Brežanec ob prenosu posmrtnih ostankov padlih italijanskih partizanov v Zagrebu.

no odvedli in da poskušajo ne-
njam znane metode "preparira-
nija", ki jih vršijo pred izjavi-
mi in priznanji, podobnim o-
cinit na Rajkovem procesu. Lis-
tina poudarja, da niti eden od fe-
ških diplomatov, ki so sklenili
da se ne vrnejo v domovino —
teh pa ni malo — ni čakal dva-
najst dni, predno je prisol za
zatočišč, kot zdaj govore
Novaku.

"Borba" pa pravi: "Kdo bo
verjel naivni laži, da je Novak
samen izginil in še na tako skriv-
nostan način, ko bi za laško
čisto enostavno odel iz vele-
poslaništva in takoj, ne pa po
dvanajstih dneh, prisol za za-
točišče." "Borba" izraža boja-
zen, da je Novaka morda poli-
cija že ubila, da bi mu laže
pripisala kakšne protijugoslo-
vanske izjave.

R. R.

**Novi bojni
plan**

a oborožene sile po-
-Nocoj Trumanov go-

hiša je danes objavila Tru-
man izjavi: "Srečen sem, da
urta izvedla, da namesto
Arthurja, naj govori članom
je umestno, da kongres dovoli
ojakov.

diskusiji konferenci izjavil, da
odmigi zbornici sestala v torek,
kakor je on zadržal — o re-
ga, naj bi Mac Arthur govo-

govoril na kosilu ob priliki
cosom. Predsednikov govor bo-
ce radijske postaje med četrti

lastnikov in glavnih urednikov
listov", ki se bodo zbrali na
letnem obnem zboru v Wa-
shingtonu. Republikanski vod-
itelj Joseph Martin pa je spro-
stili, da bo general Mac Ar-
thur imel svoj prvi javni go-
vor v New Yorku, če ne bo

TRYGVE LIE IN NJEGOVA ŽENA IZSTOPATA IZ LETALA

LONDON, 13. — Tradicionalna letnuna banka i tuđetarnost u Franjevačkom samostanu izmed nacija i naroda engleskih cebov, je polez stevilnih engleskih povablencev prisrtovala tudi jugoslovanski veleposlanik v Londonu dr. Jože Brlelj kot edini tudi gost.

Med govorniki na banketu je bilo tudi več poslancev in privakov konzervativne stranke. Naprtilno Jugoslavlji je spregovoril Cecil Coleman, ki je poudaril velike ljubavno jugoslovanske merodov v preteklih letih. Govornik je tudi pricanje, da bodo jugoslovanski narodi uspeli v berbi, ki jo dantes vodijo za svojo neodvisnost.

PARIZ, 13. — Zdi se, da je pariska konferenca namestnika zares naselila na plitvino. Današnji trideseta seja, ki ji je predsedoval Davies, je bila prav kaj mrtva, mrsava in neizpolna. Vse, kar se je v njej zgodilo, je bilo, da so se nekateri njeni. Večkrat je bilo diskusij, prekinil doglek molk, ker so se delegati ne neradi priiglašali k besedi, kot jim je že nerodno ponavljali svoja ista pesem. Vendar pa je bilo nekaj stvari, na ponavljali svoja prejšnja izvajanja. Parodi je predvsem očital Gromiku, da je vedno vedno hotel nasprotja, kadar koli se je hotel, da se stalci zabujajo. Očital mu je tudi, da ima kaj svojevrstne pojme o tem, kaj naj bi bil dnevi red. Gromiko pa se je vnovič dragoval, da se za सहोदri delegati bra. Vprašanje je bilo, ali je vprašanje kot atlantski pakt ali Trst.

Namestniki 'bi se morali sestati spet jutri popoldne, ker pa jih je Parodi povabil na kosilo, je verjetno, da, kot je prišlo v navado, redne seje ne bo, ker se bodo namestniki pomenili kar po obedu.

Prvi predstojnik angleške delegacije je izjavil, da bo Ernest Davies jutri odpotoval v London, kjer se bo razgovarjal z zunanjim ministrom Morrisonom o poteku konference. Daviesov namestnik Ivor Mallet je odpotoval v London in je popoldne že poročal Morrisonu o konferenci.

LONDON, 13. — Socijalistična internacionala je zahtevala od madžarske vlade, naj obvesti o vseh zločinih, ki jih je med vojno storila. Ane Kethly, ki je bila po nekaterih poročilih obojena na 15 let prisilnega dela. V pismu opozarja tajnik angleške laburistične stranke Morgan Phillips, da je bila med vojno v koncentracijskih taboriščih Matlasi Rakosi, Horthyjev režim obojena na smrt.

MILAN, 13. — Pri vasi Cilisla, so našli 6 pušk, 3 pištole, 14 ročnih bomb, 600 patronov ter desetine streliva in prazne, ki je bilo skrivno v grmadi in spravljeno v ureh za hute.

ITALO PIETRA, dopisnik milanške luksuzne revije **L'ESPRESSO** ZENEŽA. Njaki piše v točko opazila. Njaki piše da obiskal V. VIDA-LIJA, ki mu je na terasi Doma pristaniških delavcev govoril o 4torejcu v coni B in o edijem antitalijanskem nacionalizmu. Nato ga je Pie-tra upraskal: «Kako to, da ste o teh stvarih molčali, ko ste junija 1943?» — Vidali je takoj in odločno odgovoril, da ne, da ni molčal; da je enopadel fitovski politiko tudi v avgustu 1947 na sestankih tržaškega komunističnega od-tisoce infojbirnih, deportiranih brez povratka, desetih mest, od vedno stoječih na njih, izročeni v vaše roke, edinstveno dejstvo v tej po-pojni dobi, in se nenahpa pre-ganjanih, roparjev, in s tem sistemom nadaljuje tudi mečem, ko nas pozivate in vabite k pomiritev in sporu-zum».

Tako je glasilo tržaškega škofa Santina «Vita nuova» v svoji zadnji številki, t. j. v tem edinem ekatoliškem glasilu», ki ga pobožne častne sestre na-pr. v tržaški veliki bolnišnici

Prva, vsi vemo da je tisti strel, ki tisti divji entitativski nacionalizem Vidali sam pomagaj izvajati. Vidali se neče spomniti, kaj je n. pr. govoril na prvem kongresu jugoslovanske republike, bi bila vseokoli bogi zamisliva, če bi preistal tatratne sterilke eli Laboratorov...
Pa to ni važno! Važnejše je mogoco tisti, kar je Vidali do pisniku Pietri odgovoril na vprašanje: »Zakaj vaša stranica ne zahteva vrnitve Tržaškega ozemlja Italiji?«
Odgovor: »Zakaj? predvsem pomeli obliko, sedem stane. Bolje je deblavati, kot se razvijati. To se bo videlo. (Mejlo bovarca la situazione e poi si vedrà).«
Razlika med n. pr. Bartoli in Vidali je v tem, da Vidali je v prvem zvezo tako, Vidali pa se drži ngela: počasi pa agisno...
Pa ne morda zaradi zasedenosti stanja, temveč zaradi razlik njegovih lastnih pristojnosti, da bi se ne obljubil, da ko bo obesili, kakoj; ko bo začel Trst poriva, ni zopet v Italiji.
O ostalih modrovanih domiselnika Pietre pa je skoda izgovorjati papir in barvo.
»Ni da bi Vito novo«

Vemo, da bi slovenski ljudje kmalo, če bi želeli, lahko dobili »vita novca« od srca naših sosedov, da bi ljudstvo Slovenije lahko krožilo in ugostilo v postopala Italijana tako kot postopa Italija in ZVI s Slovenci. Toda njihovi želji ne bo ugodilo, ker ljudsko slovo ne bo dovolilo, da bi s četrtoarmenjskimi italijanskimi prebivalci v Istri kratali krožiti njihovim materin- skim jeziku.

Senator Menchi se pritožuje, da gledajo na Južnem Tirolskem na Italijane kot na nezaželeni goste."

11M, 13. — V italijanskem parlamentu je danes Togliatti, med diskusijo o spremembah v italijanski vladi sestala izvršna odbora PSU in PSIL. Razpravljali so o vezavi list na bližnjih upravnih vodstvih. Razpravi je sodeloval tudi

[illegible]

S Schuman

Kanceljere izvaje o odnosu
Nobenega poročila o sejm

PARIZ, 13. — Zunanji ministri šestih držav Schumanovega paktu so danes nadaljevali razgovore o sporazumu za skupno upravo premoženja in jeklarne industrije. Pred začetkom razgovorov se je Adenauer sestal s francoskim zunanjim ministrom Schumanom. Zunanji ministri so se sestali tudi popoldne.

Kanceler Adenauer je danes na kosilu, na katerem ga prireditelj njemu za čast, izjavil, da so narodi Evrope po zadnji vojni spoznali da je potrebno ustanoviti nove nadzravne ustanove, in je pripomnil, da ustanovitev nove države izrecno predvideva prenos nemških uverenih pravic na evropske ustanove. O Schumanovem načrtu je Adenauer izjavil, da bo ta načrt materialno onemogočil novo vojno med Francijo in Nemčijo. Sporazum o skupni upravi premoženja in jekla pa

Predsednik senatne komisije za oboroženo silo demokratični senator Richard Russell je danes sporočil, da je bil Mac Arthur povabljen pred to komisijo, da razpravlja o ameriški politiki na Daljnem vzhodu. Russell je dejal: 'Ameriško ljudstvo ima pravico vedeti za vsa vprašanja, za katere ga (razen tistih, ki jih ni mogoče objaviti iz varnostnih razlogov) pri sporu glede azijske politike, ki so eni strani zagovarjajo Truman, na drugi pa Mac Arthur.'

Glede spora med predsednikom Trumanom in Mac Arthurjem je Russell dejal: »General Mac Arthur zagovarja popoln napor za uničenje komunizma v Aziji. Če obstaja politika Trumanove uprave v omejitvi vojne v Aziji samo na operacije na Koreji in še nadaljevnem utrjevanju evropske obrambe, ne bi bilo mogoče spora rešiti z ugaženje nego s razenembo politike vlad ali pa z odstavitvijo generala Mac Arthurja.«

Bela hiša javlja danes, da bo Truman 19. aprila govoril pred člani ameriškega »Društva

je bil naklonjen nagli rešitvi korejskega spora. Pripomnil je, da politika »appeasementa« povzročila »mnogo bolj krvave spopade, in da bi verjetno noliša v sebi klice nove svetovne vojne.«

Napadi republikanških senatorjev proti Trumanovi vladi se nadaljujejo. Republikanski senator Taft je sinoči izjavil, da »smo napadala vojna proti komunistini Kitajski, lahko preprečimo svetovno vojno, s i. kaznovanjem napadalca kakor v primeru severnih Korejcev. Pripomnil pa je, da nima namena postati zagovornik

nanom in Sforzo

kem bodo poudrili podobno na-
vzočnost. Izrazil je tudi upa-
nje, da evropska skupnost pri
upravi premeja in jekla ne bo
ostala omejena na šest držav
in da se ji bodo končno vse
evropske države pridružile.
»Da je na tem, da evropska
skupnost spremenila ne samo
gospodarske pogoje pač pa tu-
di duševnost Evropejcev.

Na vprašanje novinarjev kaj
obrazloži, kakšno bi bila nje-
gova osebnost, rekel je: »V re-
giji Zahanskega ljudstva, če bi
zahodne države v zameno za
svobodno in nadzorovane vo-
lute, ki naj bi dovedle do
združitve Nemčije, odpovedale
svoje načrte o napredni proizvodnji
in razvoju tehnologije, je Ade-
nauer izjavil, da gre za po-
sem retorično vprašanje. De-
jal je, da Nemčija neče enot-
nosti za vsako ceno, pač pa
enotnost v svobodi; razviti
pač mora evropsko enotnost

na na papirju, ne bi jamet-
la nobene svobode.

Glede možnosti popustitve
mednarodne napetosti, ki naj
bi jo omogočila sedanja kon-
ferenca namestnikov zunanjih
ministrov, je Adenauer dejal,
da to je možno zelo majhne.

Obvestil je krog, da se bo
na se Adenauer v Pariz
razgovarjal s Schumanom in
Sizorco v vprašanju tesnejših
odnosov med Francijo, Nemci-
jo in Italijo. S Sizorco pa se bo
pogovarjal o razvoju svojega
potovanja v Rim in sestankom
z De Gasperiem.

Komisija za transporte v
Evropskem svetu, v kateri so de-
legati Francije, Velike Britani-
je, Belgije, Švedske, Nemčije
in Zahodne Nemčije, je v
sporocilu, da je izdelala načrt
za ustanovitve skupne uprave
evropskih transportov. Ta na-
črt bodo v maju predložili v
posvetnemu evropski po-
slovanju.

področja. Nočemo napraviti obnega koraka, ki bi vodil v splošno vojno s Kitajsko. V politiki ni bilo nobenih sprememb ne v ZDA ne v ZN. Na koncu je Austin poročil, da je bil Truman prav zaradi potrebe nadaljevanja te politike prisiljen odstaviti Mac Arturja.

Republikanski list «Washington Star» obznanjuje, da je odstavek Mac Arturja povzročila državi tako nevihto, in označuje nekatere izjave republikanskega vodjevalca za neumne. List pravi, da so republikanci «zopet najti hladno vodo in obutek stvarnosti». To bodo poročila, če bodo zanesljiva in dostojanstveno izražala, ko bo Mac Artur prisiljen odstaviti komisija za poročne sile.

Na največja njyorskja lista posveta današ uvodnik Mac Arthurjev odstavitvi, s posebnim ozirorn na Trumanov govor, mirovno pogodbo z Japonijo ter netranopolitični položaj v ZDA. Tako »New York Times« kakor »New York Herald Tribune« z zadovoljstvom ozdravljata Trumanov ukrep. New York Herald Tribune opozarja, da je predsednik »svetovano in uspešno« označil politiko ZDA na Daljnem vzhodu. Lista opozablja, da je vlada »vrednotila« »vse pozitivne« rezultate politike na Koreji in v Japnu, da bo ameriško ljudstvo izbralo to politiko rajši kakor Mac Arthurjevo politiko, ter celo najbolj vroči zagovorniki generala zanikajo, da je kdaj predlagal, naj bi povečali ameriške sile v Aziji. »New York Times« poziva list ameriškega ljudstva, naj podpre politiko vlade.

Novi York Times» poudarja, da je v Trumatovem govoru izjema njegova izjava, da ZDA izjema splošne vojne. List po-
čuje dalje, da je treba opre-
je, da se ne bi trebalo vzpo-
na na vojakem »zavzetju«
pocočijo; »zavzeti«
spad je naloga vojakov, zdru-
je Korejo pod svetovnim re-
nom pa je naloga diplomatov
političarjev. Glede japonske-
je vnanja politika, ki jo je
bi generala Ridgema, ki je
ji vrhovno poveljstvo zavez-
skih sil na Japonskem, ker ne
je zuna Daljnega vzhoda in ni-
za izjemo o Japonski kakor
je izjema, ki jo predlaga, naj
bi ustanovi visoki svetovni
paritet kar v Nemčiji.
na pa v očeh oseba, ki pozna ja-
janske vprašanja in ki bi ime-
čas posvetiti jim vs po-
moč, bi se izkazala.

Protest v Iranu godkov v Abadanu

zbornici, da si vlada pridržuje pravico nastopiti, življane - Zniznan izvoz jekla in surovega železa

tristanski predstavnik, saj je
prijazna, kakšne ukrepe bodo
podzvel, da varujejo britanske
državljane in njihovo premo-
je in prokurir Abadana. Ba-
je in iranski ministri pre-
prednik, ki sperdu zadovolj-
za zagotovila.

Kakor javljajo iz Teherana,
je v vlada sestala na izredni
seji ob postelji šaha, ki je bo-
nan zaradi vnetja slepice. Na
seji so bili prisotni sklenili, da bo-
zadržati, da se ne razširi na
slovenskih zastopnikov v
rinski parlament in v po-
krajinske svete očiščite in v
vredne pokrajine; se bi lu-
ska oblast...

Pa kaj bi naštevati, saj ve-
mo, da v Eritreji novost ni navi-
sila očerjavajo vodnika
zadostno, da se ne razširi, da
bi vsaj morda doprinese, da
sporočanju med obema na-
rodom, temveč zato, da bi v
njih, fastično vzgojenih
bralci, bi se razširila. Slovensci
se bolj molčijo.

General Van Fleet

prispel na Japonsko

Pred novo kitajsko ofenzivo? - Letalstvo ZDA zgubilo pet veletrajnerjav

TOKIO 13. - Danes je pri letu nad

Na Perziskem zalivlju spisa na japonsko letališče Hameda novi poveljni 8. armade na Koreji, general James A. H. Doolittle. Dejal je, da bo odšel takoj, če bo prejeto in se nima namena sestati s ameriškim kapitanom Markom Arthurjem Dodaj, da smatra za veliko čast njegovo imenovanje za poveljnika 8. armade.

Na samem korejskem bojišču je v kratkem pričakovano nove kitajske ofenzive. V trikotniku Humhwa - Chorwon - Fjongjang so zbrane tri kitajsko-ameriške divizije, ki groze zavestnim napadom na severnokorejske topovi, letali in lahka okoliščina napadali nek severnokorejski oddetek na južnem delu področja hidrocentral pri Hwa-sungu. Rumeje se je severnokorejski vojski, da bi se Kitajci na to trdnjo hranili, če bi

Bele na zahodnem delu tega zaliva, pot v Kumhwo in Fjongjang.

V Washingtonu je izjavil predstavnik ameriškega ministrstva za letalstvo, da so severnokorejska letala zbila pet veloletnikov. Od teh so zbila tri v prejšnjih bojih, pri tem pa ni povedal, kdaj se je to dogodilo.

Predstavnik je izjavil, da je večer 32 veloletnikov, ki so imela nalogo, da razsuzijo največje most preko reke Jalu, zbile 4 ovce sovjetskega tipa, dve MiG-15s so razsuzili ameriški letalci, dve rusili ameriški letalci, štiri pa «F-86» tipa «Sabrer». V značni bitki do katere je prišlo včeraj na meji med Severnokorejo in Mandžurijo, je Sovjetska zveza izgubila 225 letal, od katerih je bilo 100 uničenih.

Bodimo glasniki bratskega sožitja med narodi, borimo se za resnični mir, za enakopravnost in neodvisnost narodov ter napredek človeštva!

VSE SILE ZA DOBRO IZVEDBO TELOVADNEGA NASTOPA 1. MAJA!

TOPOVI IN VOJAŠTVO OKOLI NAFTNIH VRELCEV

ŽEJA PO ROMUNSKI NAFTI

Kogarkoli srečamo, vsakdo vpraša, kako je v letošnji teden pripravil nastop. Kakor vse kaže, bo letos seje kot druga leta, Tov. Miloš, ki je čuša vseh telovadnih priprav, pravi, da ne sme čeniti uspeha telovadnega nastopa po eni sami skupini, temveč po celotnem programu, ki stevilu vseh nastopajočih. Letos je na primer zelo dobro pripravljen veliko pionirjev, ki bodo nastopili, kot je že običaj, v dveh skupinah. Skupina najmlajših, katerih košar so se kolikor toliko trudili in imajo občutek za ritem in precej razvit in potem skupina pionirjev od 10 do 14 let, ki so se pripravili na nastop, ki bo pravi telovadci. Pri telovadnih smu sedaj tam, kjer smo bili lani, le pri elastičnosti smo zasledimo. Nekeje izmed njih, se izgovarja, da je še čas. Tov. Miloš pravi, da je še čas. Za vajo se je treba potruditi, vaditi, zato ne smemo pravi nič več odlašati. Še je sicer, da je večš učitelj vaj, vsaj v začetku nekako težavno. Toda vse trud nam je poplačan ko izvajamo dobro našo vajo ob spremelj glasbe.

je oskrbel Tržačan Dušan Stular, ki je sedaj direktor Glasbene Matice v Novem Sadu. Vaje pa je sestavila Olga Gorjupova. Vaje članov so v nasprotju z vajami članov bolj plastične in glatke. Njih lepota je v različnih skupinah in prehodih v razne pozicije. Sestavi jih je Marjan Jeraj. To je spored letošnjega množičnega nastopa. Poleg tega pa bomo videli še štiri posebne nastope. Prva bo posebna točka pionirjev, katere posebnost je v tem, da je sestavljena po originalnih, starih tržaških napetih. Vaja bo živahna in gledalci jo bodo pravi gotovo z zadovoljstvom sprejeli. Tudi izbrane članice bodo imele svojo vajo, ki jo bodo izvajale na venček slovenskih narodnih pesmi (Po jezeru, Venček na glavi in Potikan ples). Vaja je zelo lepa in jo telovadke silno radi izvajajo. Poleg masovnega nastopa

Poleg masovnega nastopa

gih formacijah kot lani in seveda tudi drugen: plesnem ritmu (mazurka, valček). Prav gotovo je, da bo s to zadnjo točko, polno pisanih narodnih noš in mladosti zaključek naše prvomajske prireditve res tak kot mora biti. H koncu pa še nekaj majhnih opomb, ki se nam sicer zdijo precej važne. Naši vaditelji, ki vadijo na terenu so sposobni in zelo poštovni in se mnogo trudijo, da bi nastop uspel. Vendar vaditelji ne morejo narediti vsega, če ne bodo telovadci pomagali s svojo vneto in pridno telovadico. Ponavljamo: še vedno je čas, vendar zadnji čas. Vsi tisti, ki so doslej odlašali, morajo priti takoj z vajami, brez predhodkov na starost — poln je uspeh zagotovljen — bo za vse, prav gotovo tudi letošnji nastop nepozaben dogodek.

Številu telovadcev, ki je danes telovadilo, že omogoča sam nastop. Jasno pa je, da bodo efekti posameznih točk dosti večji, če bo nastopilo več telovadcev. Zato mladinci in mladinke — pridno na delo!

TUDI V ISTRSKEM OKROŽJU PRIDNO VADIJO

Letošnji prvi maj bo prinesel polno novega in bo vsak imel dovolj prvomajskih priprav, ki mu bodo ostali še dolgo vtisnjeni v spominu. Da z vsem vaj nekaj tistega, kar po ravadi držijo vaditelji rajši zase, dokler niso svojega uspeha gotovi, sem obiskal koprsko telovadnico, kjer je že nekaj večerov sem precej živahno. Tu vadijo za posebne točke mladinke od 17 do 20 let. Kar pri vratih sem se ustavil, da ne bi motil vaj v teku. Tu je bilo okoli 20 mladink, ki so pod vodstvom vadijtelja Marjana v skupinah po pet in v ritmičnem taktu pograbile več metrov dolge bradlje... Oje! Toliko, da mi ni padlo srce v hlače ob tem prizoru. Hitro sem se ozrl po vratih in kljuk — za vsak slučaj. Saj sem bil vendar sam, proti meni pa štiri skupine po pet mladink z dolgimi bradljami v rokah in se njihov vaditelj, ki me je zelo neprijazno gledal. Nič kaj prijetno ni bilo, če bi vseh teh dvajset mladink s tistimi

dolgimi drogovci začelo izganjati iz mene tisti nadležni partizanski revmatizem... Vendar je bil moj »straš« neupravičen. Videli sem, da vsa skupina zelo pozorno sledi vadijtelju Marjanu, ki mi je pokazal na visoki sedež — na steni sredi telovadnice kamor sem »hitro« zlezel s pravim atletsko nerodnostjo. Mladinke so se mi zato celo nasmejale. Nagajiva Neolija se je hitro znašla in je bila pripravljena, da me ujam, če bi »slučajno« padel. No, sem si mislil, vendar ne bo tako trda, kot je kazalo v začetku. Da bi boljše vadij vaje, je tudi tovariš Marjan zlezel po lestvi na drugi strani skoro pod strop. Ostaj sem na vzvišenem sedežu do zaključka vaj in moram priznati, da so mladinke vložile vanje vso dobro voljo. S posebno pozornostjo izvajajo vaje tov. Zorka in Gilda iz krojačnice »Omnia«, Marija od Mestnega komiteja, Ju-

stina od »Odpada«, Marija iz gospodarske šole, Neolija od notranjih zadev in druge od okrajnega in mestnega ljudskega odbora. Tov. Marjan se res trudi, da bi mladinke kar najboljše naučil vaje, ki jih je sestavil in bodo na dan 1. maja posebna točka.

Splošni spored proslav prvega maja bo letos drugačen kot prejšnja leta. V koprskem okraju bodo praznovali v Koprju, Izoli in Piranu. Na predvečer bodo bakljade in nato svečane akademije po vseh in mestih. Ljudska tehnika bo 29. aprila priredila regate po morju. Na dan 2. maja bodo na rovm stadionu letalsko modelarske tekme. Delovni kolektivi se pripravljajo, da bodo prikazali svoj glavni izdelek v obliki slavolokov in podobno. V Piranu bo otvorila fotografiska razstava fotomaterskega društva.

Nastopili bodo tudi člani NZ s puškami s posebno vajo, ki jo je sestavil tov. Ja-

novsky. Prav tako bodo s posebnimi točkami nastopili vojaki JA. Če povem še to, da je za množično točko za članice sestavil vaje tov. Marjan, za članice pa tov. Janovsky, sem v glavnem povedal vse. Ne, še nekaj je, kar bo zanimalo tudi citatelje. Letos ne bo nastopila folklornih skupin. In še to. Vadijtelju Marjanu sem zastavil še zadnje vprašanje: »Ali naj napišem, da bo letošnji razstoj učinkovitejši in boljši od lanskega?« Dobil sem tale odgovor: »Vaje so sestavljene tako, da bo telovadni nastop kvalitetno veliko boljši od lanskega Seveda bo odvisno od tega, če se bodo redno in v polnem številu udeleževali vaj vsi mladinci in mladinke.« Samo še 16 dni je do prvega maja. Mladinci in mladinke, bodite redni in točni pri obiskovanju vaj, da boste na največji praznik delavcev pokazali vso moč in svežost mladosti in zdravlja.

Ni še dolgo, ko so sovjeti ustavili pošiljanje žitaric v Čehoslovasko, ker so jim ti, za njihove pojme, prepešali pošiljalni stroje. Ta kazen je povzročila v čški prehrani velike ne-rede. Lakoti po čških strojih, bolgarskih cigareta in rožnem olju se je pridružila nepošiljanje žaj za pol albanke in rumunski namti.

Vsi vedo, da je največja industrijska panoga v Romuniji prav proizvodnja nafte. Zato »modrega« sodelovanja (milo rečeno ropanja) ruskih strokovnjakov je začela tako obširno pečati, da sta morala izdati CK romunske delavske partije in vlada zadevno resolucijo. Napadla sta ministra za rudarstvo in proizvodnjo nafte Georga Vasilića, češ da biromatski vodilni proizvođači, da premalo kontrolirajo delavce itd. Ker se stanje ni izboljšalo, so Vasilića zamenjali. Romunsko časopisje, posebno pa partijski organ »Skanteja«, ni moglo mimo dejstva, da se ne dosegajo proizvodni plani v petrolejski industriji, da delavci izostajajo z dela in vrše namerne sabotaže pri strojih in čipalnih napravah: časopisje je hotel ali nehoti moral priznati hud odpor delavcev proti

oblikam »socialističnega« trgovanja ter odvajanje presežkov dela v državo osvoboditeljev. Partijske in sindikalne organizacije so dobile zaradi tega toliko opominov in graj, da je vsaka nova okrožnica popolnoma brez haska. Tako je razpoloženje delavcev v največji romunski proizvodni panogi, medtem ko si prizadeva Sovjetska zveza, da za vsako ceno poveča proizvodnjo, dragocenega kuriva. Ne zastojni v Romuniji ostaja le toliko proizvedena nafte, kolikor je resnično potrebovala za svoje potrebe, ostala nafte pa se sile od vrelcev do pristanišča Galac, kjer jo črpa na sovjetske naftosolice in odvažajo v »domovino socializma«. To neusmiljeno ropanje je privedlo Romunijo v tako proslavljeno, da so proizvajalci nima dovolj nafte ter da cene petroleja in bencina stalno dvigajo. Tako je poskušala cena petroleja od 5 na 10 lejev, za liter, bencina pa od 265 na 70 lejev.

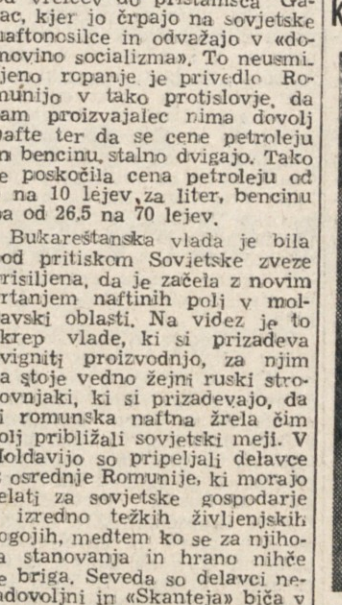
Bukareštanska vlada je bila pod pritiskom Sovjetske zveze prisiljena, da je začela z novim vrtenjem naftnih polj v mol-davski oblasti. Na videz je to ukrep vlade, ki si prizadeva dvigniti proizvodnjo, za njim pa stoji vedno težnja ruskih strokovnjakov, ki si prizadevajo, da bi romunska naftna žrela čim bolj približali sovjetski meji. V Moldavijo so pripeljali delavce iz osrednje Romunije, ki morajo delati za sovjetske gospodarje v izredno težkih življenjskih pogojih, medtem ko se za njihova stanovanja in hrano nihče ne briga. Seveda so delavci nezadovoljni in »Skanteja« biva v člankih izjavljajo, da je pri-ljuba kvarjenja strojev itd. Na nekaterih vrtnah so morali kratkotalno kar prenehati z de-lom, ker so bili nekateri stroji zaradi tehničnih okvar, ki so nastale po »nepazljivosti« vodje vrtnicev, neuporabni.

Ko so odgovorili vsi administrativni in ostali prisiljavali ukrepi, se je vlada poslužila še vojske. V Ploestiju so največji romunski naftni center proglasi-li za vojno cono ter tja na-čelili vojske enote s topovi. Ljudi so sicer prepričevali, da bodo topovi varovali naftna polja pred letalskimi napadi (le-ko jim grozi z napadi, najbrž Jugoslavija?), vendar je ta la-žna grozota, da ji nihče ne verjame.

Vsi propagandni ukrepi kom-formirane, razni apeli in celo obliuba žena romunskih de-lavcev, da se bodo borile za to, da bodo njihovi močnejši čim-manj izostajali od dela, niso prinesli praktičnih rezultatov. Proizvodnja nafte pada nerada-vo, proizvodnja delavcev pa je ede-nejše. Topovi in vojaštvo okrog naftnih vrtni so zadnji obupni po-kus, da se prebroni naftna kriza. Kako bodo bukarštanski

hlapeci potolažili jezo moskov-skih gospodarjev, ki jih vedno bolj žaja po romunski nafti? Ali ne bodo čutili posledice jere prav tako, kot so jih čutili Če-loslovaki? To vprašanje leži kot črn oblak nad satelitsko vlado, ki v skrbi za svoj ugled in stokele neusmiljeno tira ro-munске delavce k ropanju last--ne države, da vsi deloma za-ovolji nametni pobeg, da pla-čajo davek za »osvoboditev« in za kost, ki jo glodajo.

V torek v Avditoriju koncert Glasbene Matice

Glasbena Matica v Trstu nam za torek pripravlja zopet lep in zelo zanimiv koncert. Na koncertu bodo nastopili gostje iz Ljubljane in pa nas domaći Komorni zbor. Poleg altistke Elze Karlovec in dr. Danila Svare, ki bo pevec spremljal pri klavirju, bomo imeli to pot priložnost slišati še mlado so-pranistko Vando Gerlovec in pa baritonista Vladka Korosca, ki ju v Trstu še ne poznamo. Kljub mladim letom je pred-stavitev Korosca pevec velikega forma: zlasti ga odlikuje nje-gov krasno barvani glas, v ope-ri pa se poleg tega tudi od-lična igra. Prav v novemem ča-su je dosegel pravi krasen uspeh kot Krjavci v operi »Deseti brata, ki jo je skom-piliral tržaški rojak Mirko Po-lic, kot Krjavci vidimo Ko-rošca na sliki.

Poleg solistov bo izpolnil program tržaški Komorni zbor pod vodstvom našega neutrud-nega pevcevdne in komponista Ubalda Vrabca.

ZANIMIVE STATISTIKE V "BELI KNJIGI"

3075 ur ali 4 mesece 8 dni in tri ure radijske propagande proti FLRJ

Obmejni incidenti, kršitve dogovorov, izgoni diplomatov in podobno v številkah

Iz »Bela knjige«, ki jo je izdal Ministrstvo za zunanje zadeve FLRJ o agresivnih postopkih vlade Sovjetske zveze in ostalih satelitskih držav, povzema nekaj zanimivih statistik, ki so same po sebi dovolj jasne in ne potrebujejo nobenega komentarja:

Iz prve priloge je videti, da so informirajočevalci države do priprave, oziroma izdaje »Bela knjige« odpravljali in prekinili 45 dogovorov, sporazumov, kon-vencij ali protokolov, ki jih je Jugoslavija imela s temi drža-vami. Od 24. junija 1948 pa je Jugoslavija leta je bilo iz in-formirajočevalskih držav izgnanih 145 diplomatov in drugih uslužbenecv poslaništev FLRJ. Od 1. julija 1948 do 15. oktobra 1950 je bilo na mejah med Ju-goslavijo in Bolgarijo, Madžars-ko, Romunijo in Albanijo 1067 obmejnih incidentov, ki so jih povzročili informirajočevalski pro-

vakatorji. V tem času je Ju-goslovansko zunanje ministrstvo poslalo tem državam 97 pro-bletnih not, vse zaradi obmej-nih incidentov. Informirajoče-ve radijske oddaje postale so v času od 1. januarja do 1. julija 1950 oddale 6732 emisij v srbo-hrvatskem, slovenskem in ma-kedonskem jeziku v skupnem času 3075 ur, kar pomeni 4 me-sece, 8 dni in 3 ure.

Prav tako zanimiva je sta-tistika v prilogi št. 22, ki na-važa številu člankov, vesti in karikatur s protijugoslovanske vsebino, ki so bili objavljeni v višjih glasilih Sovjetske zveze in ostalih satelitskih držav v času od avgusta do oktobra 1949 leta. »Pravda« (SZ) je v tem času objavila 130 protiju-goslovanskih člankov ali karikatur, za kar je porabila 8,9 odst. skupnega prostora v listu. »Rude Pravos« (CSR) je v istem času objavilo 86 člankov in po-rabilo 3,6 odst. prostora. Ma-džarski »Szabad Naps« je imel 147 člankov in karikatur, za katere je porabil 9,1 odst. svojega pro-stora. »Scanteia«, glasilo ro-munske vlade je objavilo 124 člankov in porabilo 5,6 odst. prostora. »Rabotničesko Delo« (Bolgarija) je objavilo 132 član-kov in porabila 6,5 odst. pro-stora. Poljski »Tribuna Ludu« je objavil 117 člankov, za kar je porabil 4,3 odst. prostora, medtem ko je albanski »Zeri i Populit« objavil 98 člankov in karikatur s 7,8 odst. prostora. Skupno je bilo v teh listih ob-javljenih 834 člankov, vesti in karikatur, proti Jugoslaviji, ki so zavezele 6,5 odst. skupnega časopisnega prostora.

Pogledno se obmejne inciden-te, ki so jih povzročili in-formirajočevalci na mejah z Jugosla-vijo. Na jugoslovansko-albanski meji je bilo v letih 1948-1949 in 1950 skupno 128 obmejnih incidentov, 56 prestopov ozem-lja in 28 kršitev zračnega pro-stora. Skupno torej 210 prekrškov.

Bolgari so v istem času po-vzročili 192 obmejnih inciden-tov, 102 prestopa ozemlja in 16 kršitev preleteli zračni prostor. Skupno 310 prekrškov.

Na romunsko-jugoslovanski meji je bilo 183 obmejnih incidentov, en prestop ozemlja in 6 kršitev zračnega prostora. Skupno 190 prekrškov.

Madžari so v istem času povzročili 204 obmejnih inciden-tov, 9 kršitev preleteli zračni prostor, poleg tega so pa se 104 krat ovesetilevali s reflektorji ozem-lje FLRJ. Skupno torej 334 pre-stopkov.

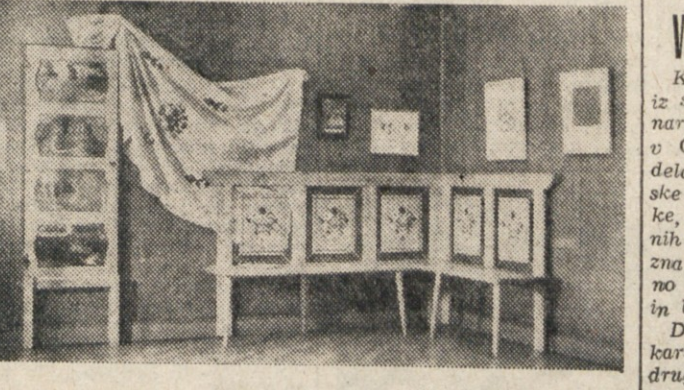
Brez ostalih, t. j. posebej spe-cificiranih incidentov, je bilo torej v tem času 1044 prekrškov.

Zanimivo je tudi, kolikšna pažnja polaga Sovjetska zveza in seveda vse ostale satelitske države radijski propagandi. Ta-ko so radijske postaje Moskve, Prage, Budimpešte, Bukarešte, Sofije, Varšave in Tirane od-dajale v septembru 1948 dnevno (24 ur) 11 emisij, v oktobru 15, v januarju 1949 16, v marcu 17, v septembru 30, medtem ko so v juliju 1950 oddajale že 37 emisij za Jugoslavijo, in jezikih jugoslovanskih narodov. Pri tem niso vštete posebne oddaje, niti tiste, ki jih imajo omeje-ne postaje v nedeljskih spore-dih.

Kakšna je radijska propagan-da Sovjetske zveze in ostalih informirajočevalskih držav se le-po vidi iz posameznih citatov, ki jih navaja »Bela knjiga«. 1. maja 1949 je radio Moskva po-zival: »Vsi pošteni komunisti Jugoslavije, vsi tisti, ki se iskro-no borijo za mir, so že zdavnaj razumeli, da je borba za mir na sektorju Jugoslavije, ne-ločljivo povezana z borbo proti agenturi podpihovalcev nove vojne, proti Titu in njegovi ban-di.«

6. julija 1949 je radio Moskva zopet pozival jugoslovanske ko-muniste k uporabi »Borbena plana jugoslovanskih komunistov« sestoji v tem, da povedejo bor-bo za čimprejše kaznovanje izdajalcev Titove bande, kajti kolikor prej bo ta naloga iz-polnjena, boljko prej bodo na-dro Jugoslavije ustvarili davne težnje po izgradnji socializma.

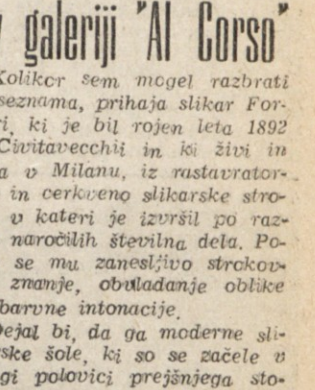
Z razstave B. Groma

»Težko se je skozi neizogibne stiene zapletenosti, sodobne umetnosti dokopati do ljudskih okrasnih motivov. In tudi v tem primeru Grom neutrudno išče take umetniške elemente in pri tem odkriva vrednote vsakomur, kdor se poglavlja v praumetnost, iz katere so zrastle poznejše kompleksne obli-be. Taka je Gromova umetnost: brez umetničenja, skrbno po-dane umetnine, ki nimajo zgolj estetske vrednosti, ampak tudi znanstveno, narodopisno.

DARIO DE TUONI

'Slikar Piero Fornari

Kolikor sem mogel razbrati iz seznama, prihaja slikar For-nari, ki je bil rojen leta 1892 v Civitavecchii in ki živi in dela v Milanu, iz razstavor-ske in cerkveno slikarske stro-ke, v kateri je izvršil po raz-nih naročitih številna dela. Po-zna se mu zanesljivo strokov-no znanje, obvladanje oblike in barvne intonacije.

Dejal bi, da ga moderne sil-karske šole, ki so se začele v drugi polovici prejšnjega sto-letja z nastopom francoskih impresionistov, niso milone ni-ti obvladale. »Malone« sem de-jal zato, ker kažejo zlasti ne-kotere manjše slike pokraj-in rahel nadih impresionističnega polaganja barv na platno. V celoti je Fornari klasičističen verist, ali — posebno v ti-hožjih — naturalist, ki s po-drobno natančnostjo oblikuje predmet in njegove obrise. V dveh tihožjih je celo tako na-pačen, da lahko razberem na papirnatem škričlu, iz kate-rega se kotilajo razni šadeži (jabolka, paradizniki, paprike in čebula), celo naslov časo-pisa (»Corriere della Sera«). Če upoštevam, da tega Fornari slikar vem iz mase dobre, mu moram vendarle priznati narav-nost, minuciozno obvladanje metjete, Ta jabolka, te čebule, te paprike in ti paradizniki so tako veristično podani, da te naravnost silijo, da bi jih z roko otipal.

Cela vrsta slik predstavlja razne vrste iz Vidma, njegovih ulic in trgov, njegovih cerkva in mestnih kotičkov. Rahel na-dih impresionističnega gledanja se kaže v njegovi ljubezni do slikanja razsvetljenih in zasen-čenih objektov, do živih barv, za kar mu nudijo zlasti tri-šča (cvetlični in ptičji trg v Vidmu), jesenske barve dre-vev itd. obilo priložnosti. Te slike so dekorativno lepe, ven-dar nekam klasičistično nera-zgibane, razen manjših slik po-krajin, mestnih predelov in tr-gov, ki pričajo tudi o močnej-šem slikarjevem čustvenem od-nosu do predmeta.

Fornari ljubi kontraste barv, živost sončne svetlobe v mestu, sivino plamenskih pokraj-in, oker razorane zemlje, a ostaja pri tem vendarle neke pre-dvsem hladne opazovalce. Nje-gova moč je v njegovem izred-nem tehničnem mojstrstvu. To je dokazal tudi z obema por-tretoma, od katerih je zlasti delica z mandolino izdelana s pravo bravuro.

Fornari nani ni prinesel nič-novega ali presenetljivega v slikarstvu. Toda njegova veli-ka tehnična izurjenost in nje-gov močno razviti estetični okus zaslužita vse priznanje.

Vladimir Bartol

Vsaki sedmi Slovenec in vsaki deseti Italijan kupuje dnevni časopis

V FLRJ bi bile naklade časopisov večje, če ne bi primanjkovalo papirja

»La vita cattolica« je 21. ja-nuarja t. l. objavila članek pod naslovom: »Vsaki deseti Italijan kupi dnevni časopis«. Članek pravi med drugim tudi tole: »Ita-lija je danes utvršena med tiste civilizirane države, ki uporabljajo najmanj papirja na osebo: samo en in pol kilograma na leto, med-tem ko porablja v ZDA 33 ki-logramov, v Kanadi 18 kg na sveč-kega, 9 kg v Švici, 5 kg v Fran-ciji itd.« Dalje ugotavlja, da je dnevni časopis v Italiji prodajal-ju predvsem v velikih mestih, med-tem ko obstajajo doloteni predeli, ki nimajo svojega lokalnega ča-sopisa. »Če bi upoštevali optimi-stično povprečje in število izdov-ov tiskanih časopisov, ne glede na to, koliko je prodanih, tedaj ugotovimo, da se v Italiji tiska 4 do 5 milijonov časopisov, ki so zaporedni v 22 dnevnikih in 22 časopisov, ki jih izdajajo v 22 dni. To pomeni, da odpade pri 46 milijonih prebivalcev na vsakega desetega Italijana po en časopis.« To je po mnenju članarja najhujši vzrok nevednosti Italijanskih mo-žic.

Vasakomur, kdor je bil n. pr. v Ljubljani, je dobro znano, da ljudje v nekaj pol urah kupijo dnevne časopise; marsikakšen me-sečnik ali tednik, revije itd. pa izhajajo izključno za naročnike in sploh niso v prodaji.

V Jugoslaviji je do decembra 1949 izhajalo 18 dnevnikov z na-čelno in pol milijona izdovodov dnev-ne naklade. Največje je imelo se-veda zvezno glasilo »Borba« — 665 tisoč izdovodov dnevne naklade, sledilec »Politika«, »Slovenski po-ročevalci« itd.

V letu 1949 je 18 dnevni-li-stov imelo skupno mesečno na-klado 38.484.669 izdovodov, in se je število dnevni-li-stov v odnosu na

junij 1948 povečalo za 1, medtem ko je število izhajalo večkrat te-10.063.688 izdovodov.

13 listov je izhajalo večkrat te-10.063.688 izdovodov; 126 tednikov je imelo skupno mesečno nakla-de 7.785.642 izdovodov in se je šte-vilo listov od junija 1948 do de-cembra 1949 povečalo za dvajset, naklada pa za 1.240.028 izdovodov.

Poleg tega je decembra 1949 leta izhajalo 88 petnašdnevnikov, 65 mesečnikov in 50 periodičnih listov.

Narodne manjšine v Jugoslaviji so, kot takrat imela 17 časopisov s skupno mesečno naklado 43 tisoč izdovodov.

Istra, polotok trikotne obli-be je bila v svoji zgodovini izrazito prehodno ozemlje, ki je služilo za osrednjo desko številnim invazijam z vzhoda na zahod in z zahoda na vzhod. Preko nje so se premikale me-je držav, neusmiljeno so deli-le posamezne koščke se-vaj eni sedaj drugi strani. Tudi danes je ostal delček te izmučene zemlje, ena cna, kot z nožem: odrezana od živga telesa.

Ko je bila priključena k Ita-liji, je, odtrgana od svojega na-ravnega zaledja, nazadovala. Italija ni nič investirala v Istri. Pristanišča so propadla. Po-let tega so interesi italijanskega finančnega kapitala zahte-vali, da se uničijo mnoge go-spodarske panoge, a imperia-listična politika in konkurenčna borba privilegirane italijanskega kmetijstva, je prizadejala, da ogromno škodo istrskim kme-tom.

Druga svetovna vojna ni do-končno popravila nesrečnih po-sledic prve, ker je ostal še vedno del ozemlja nepriljuđen. Spremenil se je pa go-po-darski položaj na osvobodjenem ozemlju.

Petletni gospodarski načrt za Istro in Reko predvideva po-večanje letne proizvodnje od 1.411.000.000 dinarjev 1947, le-

ta na 2.840.000.000 dinarjev 1951 leta. V istem času se bo tudi povečal odnos industrijske proizvodnje proti kmetijski od 37,8 odst. na 48,4.

Revolucionarno leto 1948 je sicer osrednjemu istrskemu kme-tu od fevdalnih vezí. Vendar je bil primoran plačevati od-škodnino za zemljo, ki jo je dobil. Zaradi istočasne pre-hoda z naravnega na denar-nog gospodarstvo so bivši Ita-lijanci težko izplačevali odškod-nino za dobljeno zemljo in druge davjate. Pomanjkanje in nararja so izkoristili trgovci, ban-ke, odvokati, cerkev, pri ka-terih se je kmet vedno bolj za-dolževal in se polagoma pre-tvarjal v kolono, polovinarja, in najemnika.

Fašistični režim ni reševal agrarnih odnosov, temveč je ko-lonizatski in polovinarski sistem še pojačil. Kmetje so trpeli pod visokimi davki, ki so bili v Istri trikrat večji kot v ostalih krajih Italije. Slieno je bilo s trošarino, ki je v Istri znaša-la povprečno 123,32 litr na pre-bivalca, medtem ko je v Italiji vsega 79,52 litr. Fašizem je bil neusmiljen do kmetijskih dolgov. Od 1924. do 1940. leta so pro-da-li na dražbi preko 7.000 kme-tov. Tako so na pr. prodali ne-kemu kmetu iz Poreča celo premoženje za doig, ki je zna-šal 32 litr. To je bil eden izmed

načinov, ne samo socialnega iz-koriscanja, ampak tudi nara-dnega zatiranja.

Zemljo so kupovali trgovci, advokati, lekarnarji, italijanske banke, razni eksponenti fašis-tične oblasti. Po izvršeni draž-bi je novi lastnik pogljal stare-ga z zemlje in iz hiše, ali pa ga je spremenil v kolono, ki mu je moral seveda sedaj da-jati 50 odst. vsega pridelek.

Zaradi takega stanja je bila prva naloga ljudske oblasti ura-dniti agrarnih odnosov in osvoboditev istrskega kmeta od tež-kih bremen.

Se pred podpisom mirovne pogodbe z Italijo je oblastna ljudska skupščina za Istro spre-jela odločbo o urejanju agrar-nih odnosov in uničenju draž-b. Po priključitvi je bil raztegnjen zakon o izvajanju agrarne re-forme in kolonizacije.

Odlok olastne skupščine 1946. leta je ukinil vse ko-lonizatske odnose, pa tudi one po-lovinarske in zakupne, ki so bili starejši od 15 let. Obeneb je ukinil vse prisilne dražbe, ki so bile napravljene po 1919. Zaradi izvajanja teh sklepov so sestavili mestne in okrajne komisije, v katere so izbrali poštene prebivalce italijanske in hrvatske narodnosti. Agrar-ne oblasti so uradovale v obeh jezikih. Ljudska oblast je da-

članice na predlanskem nastopu

Sovjetski manevri v Nemčiji letos prei kot običajno

Se bo v času, ko Gromiko zahteva razorožitev Nemčije, manevrov udeležilo tudi 300.000 moč vzhodnonemške «policije» s topovi tanki in letali?

RJ: Izvod 4.50, mesečno
ratičnega inozemskega
D.Z.O.Z.
